

28 December 2025. Feest van de Heilige Familie. Preek in Boxmeer.

Mattheus 2,13-15 en 19 – 23.

Jozef is aan het timmeren, Maria kookt in de keuken. Jezus speelt met stukjes afvalhout. Per ongeluk slaat Jozef nogal hard op zijn vingers. Voorzichtig gaat de deur van de werkplaats open en een stemmetje zegt: Riep u, vader!

Het idyllisch beeld van een drie persoonshuishouden is niet erg bijbels.

Als Jezus optreedt in de synagoge van Nazareth vragen de mensen zich af:

Wie is hij toch, die timmerman? Wij kennen zijn broers Jacobus en Joses, Judas en Simon en zijn zussen wonen onder ons. Later als Maria en zijn broers bezorgd zijn over Jezus en hem naar huis willen halen, dan zegt Jezus:

“Mijn moeder en mijn broers zijn zij die de wil van God doen”.

Het kerngezin van vader, moeder en kinderen is eigenlijk pas ontstaan in de 18e en 19e eeuw. Daarvoor groeiden kinderen op in een veel groter familieverband: grootouders, ooms en tantes, neven en nichten hoorden daar wezenlijk bij.

Op kleinere dorpen is dat nog merkbaar: Van wie ben jij er ééntje? ... En dan: O, ben je er zó een! Generaties gaan in elkaar over.

In Afrika zegt men: er is een heel dorp nodig om een kind op te voeden.

In Europa zouden we méér van die Afrikaanse wijsheid kunnen gebruiken.

Ook al hoort een kind allereerst bij zijn ouders, het is toch ook altijd al kind van de ruimere samenleving waarin het groot zal worden.

Een land is groots op zijn dochters en zonen vanwege een schitterende positie of prestatie. “Wij” halen olympisch goud. “Wij” zijn schaatsland nummer een.

Maar die rotjongens die nu al vuurwerk afsteken, en die jongens van veertien die in opdracht van ouderen voor een paar honderd euro explosieven plaatsen of brandstichten, zijn óók kinderen van onze samenleving.

En daarmee ook ónze kinderen.

Het is waar: in een kerngezin worden waarden en normen aangeleerd.

Maar heel de samenleving kan eraan werken dat kinderen die kunnen onderhouden. Ik denk dat onze individualistische samenleving faalt.

De jeugdzorg is in Nederland een groot probleem. De kwaliteit van het onderwijs raakt onder de maat. De samenleving besteedt het gemeenschapsgeld liever aan de groei van de economie en aan de bewapeningswedloop.

De stabiliteit van het gezinsleven neemt af door de vele echtscheidingen.

Andere samenlevingsvormen dan het kerngezin claimen het recht op kinderen.

Misschien kan dat wel goed zijn. De kerk is huiverig voor deze ontwikkelingen.

Ik denk dat we ook vandaag met de wijze uitspraak van mevr. Bladergroen rekening moeten houden: "Ouders hebben geen recht op kinderen. Kinderen hebben recht op goede ouders".

Misschien mogen we in het verlengde van 'goede ouders' zeggen: kinderen hebben recht op een goede samenleving. Een samenleving die kinderen behoedt en beschermt, die kinderen toekomst en perspectief biedt om later zelf een verantwoordelijk lid van de samenleving te zijn.

In het evangelie hoorden we dat God in een droom tot Jozef spreekt.

Bescherm je kind tegen de macht van de boze koning Herodes.

Wat we niet gelezen hebben is het vers van de kindermoord. Deze Herodes liet alle kinderen tot twee jaar ombrengen uit angst dat één van hen hem van de troon zou stoten. Geweld als antwoord weerloosheid.

Ook nu zijn kinderen al te vaak slachtoffer van het geweld van heersers:

Verweesde kinderen in Gaza en Oekraïne. Kinderen van wie de ouders geen papieren hebben worden in Amerika gedeporteerd. In Nederland zit de

Oezbeekse familie Babayants, vader moeder en drie kinderen, al een heel jaar

lang in kerkgebouw in Kampen in afwachting van toelatingspapieren. Continu is er in deze kerk een viering om de politie de toegang te kunnen weigeren.

Ook Jezus is een vluchtelingenkind zonder papieren.

Wie beschermt de kinderen en de opgroeiende jeugd vandaag tegen de machthebbers, de grootsprekers, de mensen die zweren bij wapens en geweld? Jezus zei: "Mijn moeder en mijn broeders zijn zij die de wil van mijn Vader in de hemel doen." "Ik ben gekomen om de werken van de Vader te doen".

Jezus zag af van alle vormen van macht en leefde zelf voor wat dienstbaarheid is. Hij bouwde een samenleving op met mensen die onderaan bungelden in de maatschappij. Hij liet de kinderen tot zich komen. Voor het is het Rijk Gods bedoeld, zei hij. Wat hen bond, was de persoon van Jezus die de wil van de Vader deed.

Waarom zou dit ook vandaag niet kunnen: dat wij zozeer op Jezus vertrouwen dat we afzien van geweld, werken aan vrede, de aarde zo bewonen dat onze kinderen er veilig op kunnen wonen? Waarom zou het niet kunnen dat wij een samenleving bouwen op basis van dienstbaarheid in plaats van op eigenbelang. Waarom zou het niet kunnen? Dat wij omwille van onze kinderen leven met het oog op morgen. De wereld als een leefbaar en veilig huis voor ieder kind.

Misschien kan het wel, maar dan moet ons geloof in Jezus' persoon en leefwijze de band zijn die ons bindt.

Vanmiddag eindigt in de kathedraal, in de Sint Jan, het jubeljaar van de hoop. Namens de parochie mag ik daarbij zijn. Het jubelen eindigt, maar niet de hoop. De hoop garandeert niet de toekomst van onze kinderen. De hoop helpt ons zo te leven dat wat op onze kinderen toekomt, heilzaam is en hen gelukkig maakt. Hun goede leven morgen is onze verantwoordelijkheid vandaag.

Pastor Tom Buitendijk o.carm.

